

546. Afschaffen PEB een dossier van voortschrijdende inzichten!

DRS. I.E. LEENE-HOEDEMAEKER MPLA

In mijn artikel in REP 2016/492 heb ik aangegeven nog terug te komen op de gedeeltelijk verzekerde pensioenregelingen en de compensatieperikelen voor de (ex-)partner. Op 17 november jl. is het wetsvoorstel 'Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten tot uitfasering van het pensioen in eigen beheer en het treffen van enkele fiscale maatregelen inzake oudedagsvoorzieningen' aangenomen. Voorafgaand daaraan is op 12 oktober 2016 een verslag gekomen inzake dit wetsvoorstel.¹ Bij dit verslag hoort een Nota naar aanleiding van het verslag (hierna: NnavV). In deze nota worden diverse vragen van de leden van verschillende fracties en belangenorganisaties beantwoord door staatssecretaris Wiebes van Financiën (hierna: Wiebes). Deze hebben mede betrekking op de onderwerpen die in dit artikel aan de orde komen.

In dit artikel start ik met een onderbelicht probleem: wie kwalificeert als partner voor de dga? Verder ga ik in op de (gedeeltelijk) verzekerde pensioenen van de directeur-groootaandeelhouder (hierna: dga). De polissen die voor dit soort regelingen zijn afgesloten verdienen extra aandacht omdat naar mijn mening onvoldoende rekening is gehouden met de consequenties die het wetsvoorstel heeft voor deze polissen. Daarnaast is het compenseren van de prijs te geven pensioenrechten een bron van discussie.

Wie is partner?

Wiebes heeft het in zijn wetsvoorstel over de partner van de dga. In het nieuwe artikel 38n lid 4 Wet Loonbelasting 1964 (hierna: Wet LB) staat dat de partner schriftelijk toestemming moet geven voor afkoop en omzetten in een ODV² van de bestaande pensioenverplichting. Met de partner wordt in het wetsvoorstel de partner bedoeld, zoals deze in artikel 1 van de Pensioenwet is gedefinieerd. Dat is de echtgenoot, geregistreerde partner of partner in de zin van de pensioenovereenkomst.³ De kwalificatie van de partner is dus afhankelijk van hetgeen in de pensioentoezegging is opgenomen. In veel gevallen is de modelpensioenbrief van de fiscus als toezegging gehanteerd. De definitie van het partnerbegrip in deze modelpensioenbrief is zeer ruim, met name de definitie van de ongehuwde partner van de dga. De kwalificerende (ex-)partner heeft

pensioenrechten die bij afkoop of omzetten gecompenseerd moeten worden, bovendien moet ook de ongehuwde (ex-)partner hiervoor tekenen. Het traceren en betrekken van de ongehuwde (ex-)partners vormt een uitdaging voor de adviespraktijk. Indien een dga in het verleden een ongehuwde partner heeft gehad, kan deze ook nog rechten hebben, in ieder geval op een deel van het partnerpensioen.

Het is zelfs mogelijk dat in de hierna behandelde (gedeeltelijk) verzekerde pensioenregelingen, iemand als partner kwalificeert volgens de polisvoorwaarden of de pensioenbrief van de verzekeraar, maar niet voor het in eigen beheer gehouden pensioen.

Verzekerde pensioenregelingen

Voor het pensioen in eigen beheer (hierna: PEB) komen we in de praktijk verschillende vormen van het (gedeeltelijk) verzekeren tegen. Daarbij kunt u denken aan:

1. verzekeren van een bepaald pensioendeel naast het PEB;
2. verzekeren van een onbepaald pensioendeel naast het PEB;
3. volledig verzekeren van het dga-pensioen;
4. afgestort verevend ouderdompensioen en bijzonder partnerpensioen op rente-⁴ of kapitaalbasis;

¹ Kamerstukken II 2016/17, 34555, nr. 4.

² Oudedagsverplichting.

³ Dat is de pensioentoezegging of pensioenbrief.

⁴ De uitkeringen op verevend ouderdompensioen en bijzonder nabestaandenpensioen zijn verzekerd, bijvoorbeeld € 10.000,00 ouderdompensioen per jaar en € 7.000,00 per jaar bijzonder nabestaandenpensioen bij overlijden van de dga.

5. afgestort geconverteerd ouderdomspensioen op rente- of kapitaalbasis;

Wiebes heeft in zijn wetsvoorstel en ook in de NnavV aangegeven dat de hiervoor genoemde verzekerde pensioenregelingen voor 1 januari 2017, indien de dga en zijn (ex-)partner dit wensen, terug moeten naar eigen beheer.

Wil de echte partner van de dga opstaan?

Daarmee bedoelt hij dat het verzoek hiertoe moet zijn ingediend. De feitelijke afwikkeling en acceptatie kunnen ook in 2017 plaatsvinden. Inmiddels is het wetsvoorstel in de Tweede Kamer aangenomen en heeft Wiebes de termijn van 1 januari 2017 verlengd tot 1 april 2017.⁵

Aan het al dan niet terughalen van (gedeeltelijk) verzekerde regelingen dient een adviestraject vooraf te gaan. Of het wenselijk is om dit te doen, kan niet in zijn algemeenheid beantwoord worden. Dat is volledig afhankelijk van de voorwaarden en het soort polis dat is afgesloten.

De verlening van de termijn met drie maanden zal beperkt 'lucht geven' aan de adviespraktijk. Het zorgvuldig doorlopen van het adviestraject teneinde een keuze te maken een polis wel of niet naar eigen beheer terug te halen, blijft moeilijk in de gegeven periode. In de praktijk zal dit nog steeds leiden tot massale verzoeken tot afkoop bij de verzekeraars. De feitelijke afkoop vindt pas plaats nadat de dga en zijn partner het afkoopvoorstel van de verzekeraar aanvaarden. Dat is in 2017. Of het ook toegestaan is om na 1 april 2017 het bedrag van de verzekeraar daadwerkelijk te ontvangen, blijkt niet uit de formulering van deze verruimde termijn.

De motivatie om een extern verzekerd pensioen naar eigen beheer terug te halen, is verschillend. Er zijn dga's die graag willen afkopen maar de middelen daartoe niet in de BV hebben. Door de polis terug te halen verkrijgen ze die middelen wel. Met het terughalen kan in het geval van een garanti kapitaal wel rendement verloren gaan. Bij het omzetten naar een ODV valt de regeling onder het flexibelere lijfrenteregime.

In geval van echtscheiding en afstorting kunnen partijen een alternatieve verdeling met elkaar overeenkomen. Daarbij valt te denken aan een deel ODV en een deel vermogen (de waarde van de aandelen stijgt en bij gemeenschap van goederen deelt de (ex-) partner daar in mee). In het geval van huwelijkse voorwaarden met koude uitsluiting deelt de (ex-)partner niet mee in de waarde stijging van de aandelen.

Hierna zal ik de verschillende vormen van extern verzekerde regelingen bespreken.

Verzekeren bepaald pensioendeel

In deze situaties is in de pensioentoezegging in eigen beheer bepaald dat een deel daarvan extern wordt verzekerd. Bij een bepaald verzekerd deel ligt dat percentage vast, stel dat dit 50% is. Dit betekent dat indien een dga 100% pensioen opbouwt, daarvan 50% in eigen beheer wordt gehouden en 50% bij de verzekeraar is ondergebracht. De vorm waarin de polis in de praktijk is opgemaakt, verschilt nogal. In de ideale situatie wordt jaarlijks een afstemming gemaakt tussen het opgebouwde deel in de polis en in eigen beheer. In de praktijk is dat nagenoeg niet zo gebeurd, hetgeen tot problemen kan leiden.

Een groot deel van dit soort polissen is opgemaakt als kapitaalovereenkomst,⁶ al dan niet met een garantie of als beschikbare premiereregeling.⁷ In beide gevallen bepaalt het feitelijk aanwezige kapitaal de hoogte van de pensioenaanspraak die extern verzekerd is. Wanneer het PEB gestaakt wordt per 1 januari 2017, dient de afstemming tussen eigen beheer en het verzekerde deel gemaakt te worden. Bij een tegenvallende poliswaarde zou het eigen beheer gedeelte groter moeten worden anders gaan er pensioenaanspraken verloren.

Voorbeeld

Hans heeft zijn pensioen in eigen beheer voor 50% extern verzekerd. Hij heeft volgens zijn pensioentoezegging⁸ € 10.000 aan jaarlijks ouderdomspensioen opgebouwd. Daarvan is € 5.000 extern verzekerd. De waarde van de polis van Hans per 31 december 2016 valt tegen. In werkelijkheid krijgt hij maar € 3.000 aan jaarlijks pensioen uit zijn polis. Dit betekent dat hij geen € 10.000, maar slechts € 8.000 ouderdomspensioen heeft (€ 5.000 in de BV en € 3.000 bij de verzekeraar).

Wanneer er ook een partnerpensioen is toegezegd dat is afgeleid van de hoogte van het ouderdomspensioen,⁹ verliest de in gemeenschap van goederen gehuwde (ex-) partner extra rechten op partnerpensioen, die niet terugkomen in de waarde stijging van de aandelen van de BV.¹⁰ De partner die gehuwd is op huwelijkse voorwaarden met koude uitsluiting is nog slechter af, deze ziet immers niets van de waarde stijging van de aandelen terug.

Het verlies van rechten bij dit soort polissen is een punt van aandacht bij de compensatie van de partner. Deze wordt

5 Kamerstukken II 2016/17, 34555, nr. 6.

6 In dit soort regelingen is het benodigde kapitaal op pensioendatum bepaald om een pensioenaanspraak te kunnen uitkeren. Dit kapitaal is bepaald bij het afsluiten van de verzekering. Vermoedelijk is dit op de pensioendatum niet meer voldoende om de uitkering te kunnen garanderen.
7 Periodiek wordt een premie betaald. De hoogte van de premie is bekend, die van het kapitaal op de pensioendatum niet. Ook de uitkering die daarvoor aangekocht kan worden op de pensioendatum is onbekend.
8 Ook wel pensioenbrief genoemd.
9 Dat is standaard toegezegd in de modelpensioenbrief van de fiscus.
10 Deze waarde stijging ontstaat uitsluitend wanneer we uitgaan van een commerciële waardering van de hele onderneming van de dga.

later in dit artikel aan de orde gesteld.

Verzekeren onbepaald pensioendeel

Bij een onbepaald deel dat extern verzekerd is, wordt de waarde van deze polis ingebouwd in de eigenbeheerberekening op grond van het aanwezig of verzekerd kapitaal. Per saldo is de pensioentoezegging bekend en maakt het niet uit dat een deel extern verzekerd is. De problematiek van de polis met een bepaald deel is hier niet aan de orde. De motivatie om deze polis naar de BV terug te halen, zal gelegen zijn in het feit dat dan de hele pensioenverplichting afgekocht kan worden (gevolg: extra liquiditeiten) of om te zetten is (gevolg: een flexibeler fiscaal lijfrente regime) in een ODV.

Volledig verzekerd dga-pensioen

Ook bij deze vorm is het mogelijk om de polis terug te halen naar eigen beheer. Waarom zou een dga dat doen vraagt u zich misschien af. Indien het pensioen terug naar de BV gaat, kan hij het ook omzetten naar een ODV. Daarmee wordt het mogelijk om wat eerst pensioen was, onder de veel flexibeler lijfrentemogelijkheden te brengen of zelfs af te kopen. Flexibiliteit of extra liquiditeiten kan ook hier een drijfveer zijn.

Afstorten verevende pensioen

In het verleden voor de ex-partner afgestorte aanspraken op verevend ouderdomspensioen en bijzonder partnerpensioen kunnen in een polis met een gegarandeerde aanspraak¹¹ of op basis van een kapitaal voorkomen. Bij verevening blijft de lijn tussen de dga en zijn ex-partner juridisch gezien bestaan. De uitkering op het verevend ouderdomspensioen is immers afhankelijk van het feit dat de dga op zijn pensioeningangsdatum in leven is. De partner heeft een afhankelijk recht. Indien de dga komt te overlijden krijgt de ex-partner het bijzonder partnerpensioen en vervalt het recht op ouderdomspensioen. Bij overlijden van de ex-partner krijgt de dga zijn recht op ouderdomspensioen weer terug.

In het wetsvoorstel wordt in de toelichting op artikel 38n Wet LB als voorwaarde voor een fiscaal geruisloze afstempeling van het PEB (in combinatie met afkoop of omzetting in een ODV) gesteld dat het om de gehele pensioenverplichting in eigen beheer gaat. Het deel dat voor de partner is afgestort, maakt onderdeel uit van de totale toezegging maar is verzekerd. In principe als een bepaald deel. Daarmee komen we weer terug bij de problematiek van het bepaald extern verzekerde pensioendeel. In antwoord op vragen van de NOB¹² over de instemming van de partner bij dit soort externe regelingen indien de dga wil afkopen of omzetten, stelt Wiebes dat dit niet noodzakelijk is indien er sprake is van een volledige eigen pensioenaanspraak bij een verzekeringsmaatschappij. Volgens hem is

dat het geval wanneer het aan de ex-partner toekomende recht op uitbetaling van een deel van de ouderdomspensioenuitkeringen en het bijzonder partnerpensioen door middel van conversie is omgezet in een eigen recht op pensioen van de ex-partner. Indien dat niet zo is dan is er volgens hem wel toestemming vereist. Dat zou betekenen dat er bij verevende aanspraken een toestemmingsvereiste is, maar hij zegt dat niet expliciet in zijn antwoord.

Juridisch is er sprake van een verbondenheid tussen het PEB en het extern verzekerde pensioen. Bij afkoop of omzetten in ODV van het PEB gaan er mogelijk ook nog rechten verloren van de ex-partner¹³ en is bovendien sprake van een partiële afkoop of omzetting. Bij overlijden van de ex-partner kan het afgestorte pensioen nimmer terug naar de BV indien tot afkoop of omzetten is overgegaan.

Tot slot merk ik op dat de koopsom die nodig is geweest om deze pensioenaanspraken af te storten zeker de afgelopen jaren extreem hoog was. Dit werd met name veroorzaakt door de lage rente. Na de waardering en het afstorten van het pensioen bleef er nagenoeg geen waarde voor de BV meer over om te verdelen. Ook een dividenduitkering om bijvoorbeeld de draagkracht voor alimentatie te verhogen was niet mogelijk. Indien een dergelijke polis teruggaat naar eigen beheer en de ex-partners komen tot gewijzigde afspraken, kan dat tot voordelen voor beide partijen leiden. De ex-partner krijgt afhankelijk van het van toepassing zijnde huwelijksvermogensrecht een ODV, via waardestijging van de aandelen (per datum echtscheiding) een vermogenswaarde uit de BV en er kan ruimte ontstaan voor (extra) alimentatie.

Bij koude uitsluiting zijn er mogelijkheden om de ex-partner aan extra liquiditeiten te helpen. Daartoe moet hij of zij wel een BV oprichten (of hebben). De naar eigen beheer teruggehaalde poliswaarde kan overgeheveld worden naar

De BV-route biedt mogelijkheden voor de adviespraktijk.

die BV (eventueel met tussenkomst van de notaris, indien het vertrouwen tussen partijen een issue is). De waardeoverdracht kan ook uitgevoerd worden voor situaties waarbij het pensioen in het verleden niet is afgestort maar nog in de BV van de dga zit.

De waardeoverdracht naar de BV van de ex-partner heeft fiscale consequenties voor de vennootschapsbelasting. De na de waardeoverdracht ontstane fiscale pensioenverplichting kan ook worden afgekocht of omgezet in een ODV. De resterende waarde kan onder inhouding van dividend aan de ex-partner worden uitgekeerd. De vrijstelling bij de afkoopmogelijkheid voor de ex-partner is op dit moment nog

¹¹ De hoogte van de uitkeringen op pensioeningangsdatum of bij overlijden van de dga liggen vast.

¹² Nederlandse Orde van Belastingadviseurs.

¹³ Afhankelijk van de polismvorm, uitkering of kapitaal.

niet zeker bij deze structuur met de BV. In het wetsvoorstel is opgenomen dat de pensioenvoorziening per ultimo 2015 op de balans aanwezig moet zijn. Afkoop kan wel maar dan zonder de vrijstellingsstaffel.

Voorbeeld

Stel dat Hans en Els gescheiden zijn. De pensioenen zijn destijds verevend maar het is niet tot een volledig afstorten van het verevend ouderdomspensioen en bijzonder partnerpensioen gekomen. Er waren onvoldoende middelen

Toestemmingsvereiste ex-partner bij afgestort verevend ouderdomspensioen en bijzonder partnerpensioen is onduidelijk.

in de BV. Els heeft behoefte aan liquiditeiten want zij wil een appartement kopen. Hans en Els komen overeen dat het deel dat Hans bij de verzekeraar had staan terug naar de BV van Hans gaat. Hans en Els komen overeen dat er voor Els een eigen recht op ouderdomspensioen komt (conversie). Hans heeft een koopsom beschikbaar voor Els van € 300.000. Die is niet helemaal genoeg om de aanspraken die Els heeft te betalen.

Els vindt de extra liquiditeiten belangrijker dan dat zij precies krijgt waar zij recht op heeft. Op basis van de koopsom wordt het gehele bijzonder partnerpensioen en een percentage van 47% van het ouderdomspensioen via conversie omgezet in een ouderdomspensioen voor Els. Hans houdt dus 53% van het totale ouderdomspensioen over. Hans en Els leggen deze gewijzigde afspraken vast. Els richt een eigen BV op. Hans betaalt de koopsom van € 300.000 aan de BV van Els. Hij heeft waardeoverdracht gepleegd. De waardeoverdracht heeft wel fiscale consequenties voor Els. Zij moet een vennootschapsbelasting over een deel van de koopsom betalen. Van de € 300.000 houdt zij een vrije winstreserve over van € 160.000 en een fiscale pensioenvoorziening van € 100.000. De pensioenvoorziening kan zij omzetten in een ODV met alle flexibiliteit van het lijfrenteregime. Afhankelijk van haar wensen kan zij die afstorten in een bancaire lijfrente en de BV opheffen. Of deze laten bestaan (bij een hypotheek vanuit de BV blijft de BV bestaan totdat de hypotheek is ingelost).

Dit soort structuren vragen wel begeleiding van de financieel adviseur. Indien de koopsom niet in één keer voldaan kan worden, kan de dga ook met de BV van zijn ex-partner een leningovereenkomst sluiten en een termijnbetaling met zakelijke rente overeenkomen. Het voordeel voor de dga is, dat hij geen pensioenverplichtingen meer aan zijn ex-partner heeft en zelfstandig keuzes kan maken voor afkoop, omzetten in ODV of handhaven van de bestaande pensioenverplichting. Er zijn verschillende oplossingsrichtingen denkbaar bij het uitfaseren van het PEB.

Afstorten geconverteerde pensioenen

Partijen kunnen ook conversie van het verevend ouderdomspensioen en bijzonder partnerpensioen overeengekomen zijn. In dat geval is de juridische lijn tussen de dga en de ex-partner doorgesneden. Hetgeen hiervoor over de afgestorte verevende pensioenen is gesteld inzake het terughalen naar eigen be heer, geldt ook als mogelijkheid voor de geconverteerde pensioenen maar zal misschien minder voor de hand liggen.

Wanneer er bij de ex-partner een wens voor meer liquiditeiten op dit moment is, kan deze optie ook worden overwogen.

Tot slot merk ik op dat er in het verleden veel polissen verkeerd zijn opgemaakt door de verzekeraar. Partijen waren verevening van pensioen overeengekomen maar de polis is uitgevoerd als een geconverteerd pensioen. Dga's maar ook hun ex-partners moeten zich daar wel van bewust zijn. Of het gewenst is dit te herstellen zal per situatie verschillen.

Voortzetten externe verzekeringen

De hiervoor genoemde verzekerde pensioenregelingen zijn ook gewoon voort te zetten. Dit kan niet zonder dat de pensioentoezegging wordt aangepast. Onder geen beding mag er na 1 januari 2017 nog PEB in de BV worden opgebouwd. Dat geldt dus ook voor de afgestorte verevende en geconverteerde pensioenen van de ex-partner. Hoe de verdeling in het convenant overeengekomen is, kan bepalen of er nog een recht in de BV aanwezig is. Is er in het verleden afstorten conform de Wet Verevening Pensioenrechten bij Scheiding overeengekomen en was de regeling van de dga gebaseerd op een gegarandeerde uitkering, dan biedt een verzekerd kapitaal vermoedelijk onvoldoende dekking voor die uitkering. Het gevolg is dat het verschil tussen die gegarandeerde uitkering op de pensioendatum van de dga en bij conversie die van de partner nog uit eigen beheer aangevuld moeten worden. Dat kan dus niet meer na 1 januari 2017. Het feit dat het fiscaal niet meer mogelijk is om een eventueel tekort via de BV van de dga te verkrijgen, laat onverlet dat er wel degelijk een claim bij de dga gelegd kan worden.

Indien partijen dat niet wensen is een aanvulling op de tijdens de scheiding gemaakte afspraken aan te bevelen zijn. Juridisch gezien hebben deze ex-partners immers nog aanvullend rechten.

Compensatie prijsgeven pensioenaanspraken

Indien tot afkoop of omzetten in ODV wordt besloten, geven de dga en zijn of haar partner pensioenrechten prijs. Indien het prijsgeven van deze rechten passend gecompenseerd wordt, stelt Wiebes dat er geen sprake is van schenking. Wat precies een passende compensatie is, blijkt niet uit de NvavV.

Indien de partners in algehele gemeenschap van goederen gehuwd zijn, is er geen sprake van een belastbare schenking. Indien de afspraken in het zicht van een echtscheiding worden gemaakt, kan dit anders liggen, tenzij er een passende compensatie wordt geboden voor het verlies aan rechten door de partner. Wiebes stelt in de NvavV expliciet dat er bij anderen dan in algehele gemeenschap van goederen gehuwden, wel sprake kan zijn van een belaste schenking, indien de (ex-)partner afziet van passende compensatie voor het verlies aan rechten. Bij ongehuwde partners is dat ook het geval.

Richtlijnen voor bepalen compensatie

Het uitgangspunt zou de prijsgegeven rechten op ouderdomspensioen en partnerpensioen moeten zijn. De berekeningen per ultimo 2016 zijn al onderdeel van ieder dga-dossier en daarmee bekend. De prijsgegeven rechten dienen bezien te worden in relatie tot het vigerende huwelijksvermogensrecht en de afspraken die partijen gemaakt hebben over de verdeling van pensioen. Die afspraken kunnen in de huwelijksvoorwaarden vastliggen of in de samenlevingsovereenkomst. Wanneer er sprake is van echtscheiding kunnen de afspraken vastliggen in het echtscheidingsconvenant. Indien er geen pensioenverdeling van toepassing is op grond van de huwelijksvoorwaarden of het toewijzen van een recht op partnerpensioen voor de ongehuwden in de samenlevingsovereenkomst, kan het compensatietraject dus verder stoppen. Een onderzoek hiernaar lijkt mij wel gewenst.

Een tweede stap is de beoordeling van de feitelijke financiële situatie van de BV. Ook al zijn de prijsgegeven rechten bepaald, wil dat nog niet altijd zeggen dat het realistisch is om een compensatie te verwachten. Daarbij dienen we naar mijn mening onderscheid te maken tussen dga's die op dit moment of in het verleden gescheiden zijn en dga's waar echtscheiding niet aan de orde is.

De dga in scheiding of die al gescheiden is en waarbij compensatie van prijs te geven of gegeven pensioenaanspraken aan de orde is in verband met afkoop of omzetting naar een ODV, zullen op dit moment (in ieder geval op of rond 1 januari 2017) de compensatie moeten bepalen. Indien een BV onvoldoende middelen heeft om de prijsgegeven rechten te compenseren, zouden we ook hier terug kunnen vallen op de 'postrelationele solidariteit'.¹⁴ Het is niet redelijk en billijk om een volledige compensatie te verwachten van de prijs te geven of gegeven pensioenaanspraken, indien de BV daartoe niet in staat is. Verder zal de hoogte van de compensatie afhangen van het huwelijksvermogensrecht. Indien partijen in gemeenschap van goederen zijn gehuwd en de waardevermindering van de aandelen voor de helft ten goede komt aan de ex-partner, zal er geen of een beperkte compensatie nog aan de orde zijn van de prijsgegeven pensioenrechten. Dat ligt anders in het geval

van huwelijksvoorwaarden met koude uitsluiting en bij ongehuwden.

Wanneer partijen een afspraak maken over compensatie bij echtscheiding of overlijden in de toekomst, lijkt het mij logischer dat er voorwaarden overeengekomen worden dan dat er concreet bedragen worden vastgelegd. De betalingscapaciteit van de BV in de toekomst is onzeker en ook de benodigde koopsom op het moment dat scheiden of overlijden zich voordoet, is ongewis. Wie weet hoe de rente zich gaat ontwikkelen? De afspraken over compensatie moeten zeker geen keurslijf worden.

Partijen kunnen alles met elkaar afspreken over een compensatie. De uitdaging is vast te stellen wat Wiebes met passende compensatie bedoeld. Op welk moment wordt dat getoetst door de fiscus en welke uitgangspunten hanteert hij daarvoor. Er is zeker behoefte aan een min of meer objectieve maatstaf. Partijen kunnen immers heel andere ideeën hebben over wat passend is.

Conclusie

In dit artikel heb ik u een beeld willen schetsen van de mogelijkheden, risico's en beperkingen die de (gedeeltelijk) extern verzekerde regelingen met zich meebrengen. De termijn om zorgvuldig naar de (gedeeltelijk) extern verzekerde regelingen te kijken en in overleg met de dga

Objectieve maatstaven voor compensatie gewenst.

en zijn of haar (ex-)partner tot een afweging te komen lijkt te ontbreken, zelfs met een verlening van drie maanden tot 1 april 2017. Dat is jammer. Om de termijn veilig te stellen zullen vermoedelijk veel dga's op aangeven van hun adviseurs een verzoek tot afkoop en terughalen van polissen naar de BV indienen bij de verzekeraar om in 2017 te bepalen of zij daar gebruik van gaan maken.

Het terughalen van de polissen kan ook voor de (ex-)partners aantrekkelijk zijn. Opgelopen rekeningen-courant kunnen bijvoorbeeld worden ingelost of er zijn meer liquide middelen in de BV aanwezig.

Voor de polissen van de ex-partners die een verevend of geconverteerd pensioen bevatten geldt dezelfde termijn, maar die zullen vermoedelijk niet of te laat van deze mogelijkheid in kennis gesteld worden. Ook deze ex-partners kunnen een wens hebben voor meer flexibiliteit (het lijfrenteregime) en meer liquiditeiten.

De mogelijkheden met (gedeeltelijk) extern verzekerde regeling zijn voor lopende scheidingen maar ook voor echtscheidingen uit het verleden een mogelijkheid om de PEB-problematiek op te lossen. Veel dga's maar ook hun ex-partners zullen tot afwikkeling willen komen. In mijn beide artikelen heb ik verschillende wegen geschetst om tot

¹⁴ Postsolidariteit, Hof Den Haag 18 juni 2014 (ECLI:NL:GHDHA:2014:2744).

die afwikkeling te komen zonder daarin uitputtend te zijn.

Compensatie van prijs te geven of prijsgegeven pensioenrechten is en blijft maatwerk. Compensatie is niet altijd aan de orde en het is verstandig om bij toekomstige compensatie de voorwaarden af te spreken zodat de feitelijke compensatie pas tot stand komt op het moment dat deze aan de orde is. De financiële positie van de BV en de marktomstandigheden zijn immers aan verandering onderhevig. Om de passendheid van compensatie te beoordelen zijn objectieve maatstaven wenselijk.

Het dossier van het afschaffen van het PEB is nog steeds in beweging en zal dat voorlopig nog blijven. Nieuwe feiten of praktijksituaties kunnen de inzichten in de tijd veranderen. Naast uitdagingen zijn er nog meer interessante mogelijkheden om de pensioenverdeling bij echtscheiding van de dga vorm te geven.

Over de auteur

Drs. Ingrid Leene-Hoedemaeker MPLA MfN registermediator is directeur van Get Smart Pensioenconflicten & Sapere Aude Online.